

Kostelecké zvony

Zvony před požárem v r. 1831

První zvon byl ulit roku 1591 a měl tento nápis

*LETHA PANIE MDLXXXI – SLYT GEST TENTO ZVON KE CTI A CHVALE PANU
BOHU OD MISTRA ELIASSE W HRADCE NAD LABEM*

Druhý zvon měl tento nápis :

*DOMINE AD TE CLAMO PROPERA AD ME ET PERCIPE VOCEM MEAM
PS 47 EYT W HOSINAM OD MART. SRETRA L. 1622*

Třetí zvon měl tento nápis :

TENTO ZVON GEST PRELYT W GAROMERY 1739

S největší pravděpodobností se jedná částečně o přelité zvony po ohni roku 1591.

V době dostavby chrámu sv. Jakuba Většího jsou zavěšeny na věž – zvonici samostatně stojící u chrámu, další zvony :

Čtvrtý zvon měl reliéf dvou cherubínů a tento nápis :

*HODIE SY VOCEM MEAM AVDIERITIS MOLITE OBDVRARE CORDA VESTRA
PS 95 A:D:1745*

Původní nápis zněl : Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce (Žalm 95)
AVLUS DECIMUS 1745

Pátý zvon měl nápis chronogramen:

*MIRIENTIS SONO FATA SANCTAE BARBARAE HONORI DICATA A P: GEORGIO
ADALBERTO STANIEK 1755*

Původní nápis zněl: Aby zněl zvon zemřelým, k počtě svaté Barbory věnoval Jiří Adalbert Staněk 1755

Na věži bylo zavěšeno 5 zvonů až do 11. srpna 1831, kdy byla věž poničena velkým požárem.

Po požáru

V měsíci únoru 1832 bylo u farské zdi zahradní postaveno lešení pro tři zvony, které se pořídily z církevních prostředků a byly na lešení zavěšeny. Zhotovil je pražský zvonář Bellman a vysvěceny byly 24. ledna 1832 světícím biskupem z Turnova a současným knížetem arcibiskupem z Lemberka, plným jménem Franzem de Paulem Pištěkem. Největší zvon zvaný **Jakub** vážil 3 ct 80 lb (213 kg), prostřední zvon zvaný **Johann Nepomuk** vážil 1 ct a 72 lb (96 kg) a malý zvon zvaný **Wenzeslaus** vážil 80 ½ lb (45 kg).

V květnu roku 1832 se začalo se stavebními pracemi na kostele i na věži. Tesaři zhotovili krovy a tyto práce byly téhož roku šťastně dokončeny, vše pokryto novou (provizorní) střechou. Stejného roku byla opravena podlaha ve zvonici i zdivo věže. Zvony byly ve věži zavěšeny teprve v létě roku 1833.

Roztržení zvonu

Následkem velikého mrznutí v roce 1890 roztrhl se v měsíci březnu zvon **Jakub**, dle staré váhy pražské 3 centnéře 80 lb těžký. Zima byla velice krutá, mrzlo od prosince do března bez přestání. Mnoho ptactva a stromů pomrzlo. Prasklý zvon byl během roku 1893/4 od mistra zvonářského v Praze J. Diepolta přelit a od vsd pána Dr. Františka Hrádek-a gen. vikáře J.Em. kardinála Schonborna arcibiskupa pražského na jméno a ke cti sv. Jakuba Většího dne 14. června 1894 řádně benedikován a dne 4. srpna 1894 v sobotu před zdejší poutní slavností na své místo opět dosazen.

Válečné rekvizice

V době I. světové války za působení faráře Karla Baucha byly postupně zrekvírovány všechny kostelecké zvony k válečným účelům. Dne 20. listopadu 1916 byly sňaty zvony Ivan a Jan z nařízení c.k. ministerstva. Snímání zvonů provedli dělníci stavebního podnikatele Kleofáše Hollmanna z Vrchlabí. Velký zvon Ivan rozbili na věži a Jan byl shozen s věže dolů. Cena zvonoviny byla stanovena na 4 koruny za kilogram.

Roku 1917 byl vzat k účelům válečným i zvonek hřbitovní. Určená cena za ně celkem 3880 korun, za Ivana a Jana činil obnos 3656 korun, které jsou uloženy v kostelní kasse

U patronátního úřadu v Náchodě na zámku. Za hřbitovní zvonek složen obnos 224 koruny, jež jsou uloženy na vkladní knížku občanské záložny zde.

Léta Páně 1918, dne 21. ledna byl sňat s věže třetí zvon Jakub. Vážil 213 kg.

Téhož roku dne 20. června byly z varhan kostelních odebrány cínové píšťaly, 169 kg váhy (88 píšťal) a ze hřbitovní kaple 23 kg cínových píšťal. Za kilogram platilo se 15 korun.

Zvony sv. Florián a sv. Jakub – červenec 1920

Za působení faráře Karla Baucha byly dne 11. července 1920 posvěceny dva nové zvony v ceně 16.000 Kč od firmy Václav Červený v Hradci Králové, Šafaříkova 550. Zvony byly posvěceny zdejším farářem Karlem Bauchem za přítomnosti vp. Františka Prudiče, kaplana, vp. Jana Rezníčka, katechety, p. faráře Jana Středy z Výprachtic u Jablonného nad Orlicí a zdejšího rodáka dp. P.Černého z Hradce Králové, který měl v kostele promluvu. Zvony obdržely při svěcení jména – **sv. Florián a sv. Jakub**. Svěcení zvonů konáno dle „Benedictio nouze campanae“, ordinatiatní list r. 1908, č..9, str. 86.

Zvon „umíráček“ – duben 1921

Dne 10. dubna 1921 posvěcen byl zvon „**umíráček**“ pro náš chrám Páně a zavěšen na věž. Zvon ten váží 45 kg a cena obnáší 3.500 Kč. Zhotoven byl firmou Oktáv Winter, zvonář a kovolitectví v Broumově. Zvon ten věnoval pan Eduard Kadaník, obchodník na Červené Hoře čp. 57.

Zvon sv. Ivan Poustevník a sv. Jan Nepomucký – červenec 1926

Dne 25. července 1926 byly posvěceny dva nové zvony **sv. Ivan – Poustevník a sv. Jan Nepomucký**. Byla právě poutní slavnost sv. Jakuba. Světitelem byl Dr. Hugo Doskočil z Hradce Králové, kázal Dr. Josef Burýšek, vícerektor semináře v Hradci Králové, velice krásně o sv. Ivanovi a sv. Janu Nepomuckém. Zvony byly zakoupeny především z milodarů osadníků naší farnosti římsko-katolické. Zvony dodala firma Buřil a Riss, továrna na zvony v Kuklenách u Hradce Králové :

sv. Ivan Poustevník - váha 600 kg, tónina 9 I

sv. Jan Nepomucký - váha 360 kg, tónina B I.

Svěcení se zúčastnil superior P. František Domes, P. Jan Řezníček, katecheta zdejší, P. František Šíp, kaplan zdejší, P. Jan Just, teolog z Hradce Králové, rodák zdejší, duchovní správce Karel Bauch, konsistorní rada a děkan zdejší.

Svěcení bylo přítomno veliké množství věřících. Průvod se zvony vyšel od Zimovy vily, nyní opatrovny, kterou řídí ctihodné sestry z kláštera horažďovického, družičky doprovázely ověšené zvony. Průvod byl veliký.

Dle posledního účtu, dodaného firmou Buřil a Riss, továrna na kovové zboží, zvonárna, slévárna kovů, elektrotechnické závody ze dne 6.8.1926 činí cena za zvony s dopravou a zavěšením na věži 30.719 Kč. Sběrka farníků k tomuto účelu dala 17.752,65 Kč, příspěvek zdejší městské záložny 3.000 Kč, příspěvek zdejší městské spořitelny 2.000 Kč.

Zvony znovu odebrány

V době II. světové války, za působení děkana Jaroslava Žďárka, byly zvony povinně odevzdány k vojenským účelům.

Tři kostelní zvony odevzdány v březnu 1942. Dle stvrzenky okr. Úřadu v Náchodě ze dne 1. dubna 1942. Vlastník – farní úřad církve římsko-katolické v Červeném Kostelci - odevzdány byly tyto zvony :

- 1/ skupina A, váha 600 kg
- 2/ skupina A, váha 450 kg
- 3/ skupina A, váha 300 kg
- 4/ skupina A, váha 44,5 kg (dodatečně přihlášen).

Poválečné snahy

Po skončení války v červnu 1945 proběhlo šetření osudu čtyř kosteleckých zvonů panem Josefem Řezníčkem ze Stolína (firma Odon Řezníček) v Praze.

Čtyři kostelecké zvony :

- 1/ sv. Ivan, ulil L.P. 1926 Buřil a Riss v Kuklenách, průměr zvonu 103 cm, věnován zbožnými osadníky
- 2/ sv. Jan Nepomucký, z roku 1926 od Buřil a Riss, průměr zvonu 85 cm
- 3/ sv. Jakub z roku 1934, ulil A. Manoušek, Brno, průměr zvonu 72 cm
- 4/ malý zvon.

Zjištěno bylo, že zvony v Praze nejsou, za války byly snad odvezeny do Hamburku v Německu, kde bylo velké skladiště zvonů.

O navrácení zvonů byla podána žádost dne 9. června 1945 zdejším farním úřadem. Žádost podepsal Městský úřad a byla odeslána na hlavní sběrnou kovů při ministerstvu průmyslu v Praze. Žádost není dosud vyřízena.

Velký zájem věřících o zakoupení zvonů projevil se hned po skončení války dnem 8. května 1945. Bez vyzvání duchovní správy dobrovolně na pořízení zvonů věnovali celkem 7.000 Kč

- pan Ladislav Balcar, úředník
- pan Eduard Balcar, jeho otec
- pan Zdeněk Balcar
- paní Máslová z Horní Radechové
- pan Lorenc, poštovní revident
- paní Kateřina Dobešová, Červený Kostelec
- pan Záliš, Červený Kostelec
- paní Drtinová, Červený Kostelec

a paní Langrová, Červený Kostelec.
Peníze jsou uloženy v záložně.

Nové zvony Ivan, Jan a Jakub

Za působení duchovního správce P. Aloise Vorala byly v r. 1959 zhotoveny v Kovolitu v České u Brna nynější zvony podle dochovaných forem. Posvěceny a osazeny na věž byly dne 7. března 1959.

Zvony se jmenují Ivan, Jan a Jakub.

Zvon **Ivan** váží 600 kg a laděný je Fis,

zvon **Jan** váží 400 kg a laděný je Gis,

zvon **Jakub** váží 250 kg a laděný je Ais.

Jejich vyzvánění – krásný zvuk byl nahrán v době Pražského jara českým rozhlasem a také o nedělním poledni občas rozhlasem vysílán.

V roce 1978 bylo zhotoveno a instalováno bicí zařízení hodin, kde jednotlivé čtvrti a celé hodiny jsou reprodukovány na zvony.

Zvon pro hřbitovní kapli

Zvon pro hřbitovní kapli byl zhotoven v roce 1995 zvonařem Rudolfem Manouškem – zvonárna, Praha – Zbraslav. Dárce zvonu – pan František Mojžíš mladší z Č. Kostelce, ul. 17. listopadu čp. 764 – věnoval částku 20.000 Kč na jeho pořízení. Dne 14. října 1995 dárce zemřel.